

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

24 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Boico Victor, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Guzun Ion

a judecat, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către inculpata Cojocari Veronica, de către inculpatul Cornovan Victor și de către avocatul Zero Mihail în numele inculpatei Cojocari Veronica, împotriva sentinței Judecătoriei Criuleni din 02 iunie 2015, și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău 13 decembrie 2018 în cauza penală în privința lui

Cojocari Veronica xxxxx

și

Cornovan Victor xxxxx

Termenul de judecare:

prima instanță: 24.12.2014 – 02.06.2015

instanța de apel: 24.08.2018 – 13.12.2018

instanța de recurs ordinar: 18.02.2019 – 24.12.2019

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni din 02 iunie 2015, au fost recunoscuți vinovați și condamnați în baza art. 188 alin. (2) lit. b) Cod penal:

- Cojocari Veronica xxxxx, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare, pe un termen de 8 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, pentru femei;

- Cornovan Victor xxxxx, fiindu-i stabilit pedeapsă sub formă de închisoare, pe un termen de 8 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Prin aceeași sentință a fost condamnată și Zaiet Aliona, în baza art. 188 alin. (2) lit. b) Cod penal, în privința căreia cauza a fost judecată pe căile ordinare de atac.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că, Zaiet Aliona, la data de 20 octombrie 2014, în jurul orei 20:00, împreună și după o înțelegere

prealabilă cu Cojocari Veronica și Cornovan Victor, având scopul de a sustrage bani în mod deschis și prin aplicarea violenței periculoase pentru viața și sănătatea persoanei, s-au deplasat la stația de pompare a apei din apropierea orașului Criuleni, unde în biroul de serviciu al acesteia, l-au atacat pe operatorul xxxxx, care este tatăl lui Zaiet Aliona, aplicându-i multiple lovituri cu picioarele în regiunea picioarelor, cerându-i bani în sumă de 300 lei.

Ulterior, la refuzul părții vătămate xxxxx de a le da banii solicitați, Cornovan Victor i-a mai aplicat o lovitură cu pumnul în regiunea feței, după care Zaiet Aliona împreună cu Cojocari Veronica, i-au mai aplicat multiple lovituri cu pumnii și picioarele pe diferite regiuni ale corpului, cauzându-i astfel leziuni corporale, care duc la dereglarea sănătății de lungă durată și se califică ca vătămare medie. După care, Zaiet Aliona împreună cu Cojocari Veronica, căutând prin biroul de serviciu, au depistat bani în sumă de 71 lei, pe care i-au însușit și au plecat într-o direcție necunoscută, în rezultatul căruia au cauzat proprietarului xxxxx o daună materială în mărime de suma indicată.

Faptele inculpaților Cornovan Victor și Cojocari Veronica, au fost calificate de drept în baza art. 188 alin. (2) lit. b) Cod penal – tâlhăria, adică atacul săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de violență periculoasă pentru viața și sănătatea persoanei agresate, săvârșit de mai multe persoane.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1 Inculpata Cojocari Veronica, la data de 31 iulie 2018, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie achitată.

În motivarea apelului a invocat că:

- nu este vinovată, inclusiv că nu a aplicat careva lovituri părții vătămate;

- nu a fost prezentă la pronunțarea sentinței și consideră că apelul este declarat în termen.

3.2 Inculpatul Cornovan Victor, la data de 05 septembrie 2018, care a indicat că nu este de acord cu soluția primei instanțe, menționând că la examinarea cauzei penale date a recunoscut vina integral și nu a ascuns nimic, însă ulterior s-a speriat și a fost de acord cu Cojocari Veronica să fugă din țară, însă îi pare rău și solicită să-i fie ușurată pedeapsa.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2018, au fost respinse apelurile declarate ca fiind depuse peste termen și menținută sentința.

5. În motivarea hotărârii adoptate, instanța de apel a menționat că, sentința în prezenta speță, a fost pronunțată public la data de 02 iunie 2015 (f.d. 8-10, v. 2).

Din conținutul procesului verbal al ședinței de judecată din data de 04 mai 2015, ora 13.04 se atestă că, atât inculpații Cojocari Veronica și Cornovan Victor, cât și avocatul Tripac Vasile în numele inculpatei Cojocari Veronica, și avocatul Erhan Andrei în numele inculpatului Cornovan Victor, au fost prezenți, fiind înștiințați despre ședința de judecată pentru pronunțarea sentinței, fixată pentru data de 02.06.2015 ora 13.30, fapt ce se confirmă și prin recipisa de înștiințare, anexată la materialele cauzei (f.d. 252, v. 1), însă din motive necunoscute instanței, aceștia nu s-au prezentat la pronunțarea sentinței (f.d. 1, v. 2).

La fel, instanța de apel a menționat că, din materialele cauzei penale (f.d. 12, v. 2) se atestă că în adresa inculpaților Cojocari Veronica și Cornovan Victor a fost expediată copia sentinței din data de 02 iunie 2015, în care este indicat termenul și modul de contestare a acesteia.

Astfel, instanța de apel a constatat că, deși, atât inculpații Cojocari Veronica și Cornovan Victor, cât și apărătorii acestora, au cunoscut despre data pronunțării sentinței, aceștia nu s-au prezentat la data de 02 iunie 2015 ora 13.30, când a avut loc pronunțarea sentinței, în pofida acestui fapt, nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, inculpații Cojocari Veronica și Cornovan Victor abia la data de 02.08.2018 și respectiv la data de 06.09.2018, au declarat apel împotriva sentinței menționate.

Prin urmare, instanța de apel a reținut că, situația constatată mai sus, denotă omiterea termenului de declarare a apelului de 15 zile de la data pronunțării sentinței motivate, fapt expres stipulat în alin. (1) al art. 402 Cod de procedură penal.

În contextul celor statuate, instanța de apel a notat că, termenul de apel este un termen procesual legal, durata lui este stabilită exhaustiv prin lege, acesta fiind absolut și având un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Totodată, instanța de apel a reținut faptul că, inculpații în cererile de apel declarate împotriva sentinței, nu au solicitat repunerea în termen, iar la examinarea cauzei în ordine de apel nu au invocat argumente plauzibile în vederea motivării termenului omis, astfel că repunerea apelului în termen, de către instanță de apel, din oficiu, ar echivala cu avantajarea unei părți în defavoarea alteia, prin extinderea termenului legal de prescripție, ceea ce în accepțiunea CEDO (*Ghinea versus Republica Moldova*) urmează a fi interpretat ca încălcarea principiilor securității juridice cât și a egalității

armelor, ceea ce duce la violarea art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului - dreptul la un proces echitabil, care urmează a fi respectat cu referință la partea acuzării și a apărării, fără discriminare.

În aceste circumstanțe, instanța de apel nu s-a expus asupra motivelor invocate în cererile de apel depuse peste termen, deoarece verificarea legalității și temeiniciei soluției primei instanțe, nu implică o verificare a hotărârii atacate, întrucât instanța de apel nu poate proceda la o verificare de fapt și de drept a acesteia, decât în cadrul unui apel exercitat în mod legal.

6. Hotărârile judecătorești sunt atacate cu recursuri ordinare de către :

6.1 Avocatul Zero Mihail în numele inculpatei Cojocari Veronica care, a solicitat casarea hotărârilor judecătorești, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului invocă:

- inculpata Cojocari Veronica, a făcut cunoștință cu sentința redactată, când a fost reținută la intrarea în Republica Moldova, respectiv aceasta nu cunoștea despre condamnarea la 8 ani închisoare, deoarece s-a aflat peste hotarele Republicii Moldova;

- în speță, inculpata Cojocari Veronica a respectat prevederile art. 403 alin. (1) Cod de procedură penală, deoarece imediat ce aceasta a fost reținută în baza sentinței a și declarat cerere de apel împotriva sentinței de condamnare;

- în pofida faptului că, inculpata nu a solicitat repunerea în termen, instanța de apel din oficiu urma să dispună repunerea apelului în termen și să-l examineze în fond. Mai mult ca atât, apărătorul în ședința de judecată din 13.12.2018, în mod verbal a solicitat repunerea în termen a apelului, fiind pusă în discuție această solicitare, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată și înregistrările audio;

- omisiunile instanței de apel sunt contrare dreptului la un proces echitabil, drept garantat de prevederile art. 6 CEDO;

- prin urmare, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În drept, recursul este întemeiat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală.

6.2 Inculpata Cojocari Veronica, care solicită casarea hotărârilor judecătorești, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri corecte, deoarece nu este vinovată și nu a săvârșit această infracțiune.

În motivarea recursului invocă:

- vina nu o recunoaște, deoarece a fost calomniată;

- a auzit în ziua comiterii faptei imputate, doar strigăte și ceartă între partea vătămată și inculpata Zaiet Aliona. A dorit să-i liniștească, însă a fost dată după ușă de către victimă, care a menționat că sunt treburi familiare și se vor clarifica, după care a plecat;

- apoi peste 3 zile, Hilicescu Petru s-a adresat la organele de drept, indicând că a fost bătut, inclusiv de subsemnată, însă urmează de luat în considerație că, partea vătămată se află la evidență la psihiatru de mult timp, fiind o persoană instabilă din punct de vedere mintal.

6.3 Inculpatul Cornovan Victor, care solicită casarea hotărârilor judecătorești prin care a fost condamnat la închisoare, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri corecte, deoarece nu este vinovat și nu a săvârșit această infracțiune.

În motivarea recursului invocă argumente similare cu cele indicate de către inculpata Cojocari Veronica în recursul ordinar declarat și menționate în pct. 6.2 al prezentei decizii.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursurilor declarate, și a solicitat de a decide inadmisibilitatea acestora ca fiind vădit neîntemeiate, deoarece instanța de apel în mod argumentat și just a constatat că întârzierea menționată nu a fost determinată de motive întemeiate și respectiv instanța de apel nu a admis careva erori de drept în raport cu motivele invocate.

8. Judecând recursurile declarate în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi respinse, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs judecând recursul, este în drept de a-l respinge ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat). Recursul este nefondat în cazul când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

În conformitate cu art. 427 Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel în baza temeiurilor stipulate expres în acest articol.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Din cuprinsul recursurilor declarate de către inculpata Cojocari

Veronica, de către inculpatul Cornovan Victor și de către avocatul Zero Mihail în numele inculpatei Cojocari Veronica, se indică temeiurile pentru recurs prevăzute de pct. 6), 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, conform cărora hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Colegiul penal lărgit, analizând incidența temeiurilor invocate, concluzionează că acestea nu s-au adevărit întrucât hotărârea atacată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, aceasta fiind expusă clar.

În sensul dat se notează faptul că prin decizia instanței de apel, a fost respins apelul inculpaților, ca depus peste termen, fiind menținută sentința.

Prin urmare la etapa judecării apelului, instanța nu s-a implicat în constatările primei instanțe nefiind agravată situația inculpaților.

Astfel, examinarea deciziei instanței de apel urmează a fi privită doar prin prisma motivării cu privire la omiterea termenului de declarare a apelului.

Cercetând alegațiile recurenților în raport cu constatările instanței de apel, Colegiul penal lărgit apreciază că respectiva instanță corect a judecat cauza, iar careva erori nu au fost stabilite.

Potrivit art.402 alin.(1) Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile de la data redactării sau a pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.

Din materialele cauzei se constată cu certitudine că potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din data de 04 mai 2015, ora 13.04 se atestă că, atât inculpații Cojocari Veronica și Cornovan Victor, cât și avocatul Tripac Vasile ce a acționat în numele inculpatei Cojocari Veronica, și avocatul Erhan Andrei ce a acționat în numele inculpatului Cornovan Victor, au fost prezenți, fiind înștiințați despre ședința de judecată pentru pronunțarea sentinței, fixată pentru 02 iunie 2015 ora 13:30, fapt ce se confirmă și prin recipisa de înștiințare, anexată la materialele cauzei (f.d. 252, vol. 1), însă nu s-au prezentat la data stabilită.

La acest capitol, Colegiul penal lărgit consideră oportun de a nota și faptul că printre solicitările din apelul inculpatului Cornovan Victor, acesta

a menționat că: „la examinarea cauzei penale date a recunoscut vina integral și nu a ascuns nimic, însă **ulterior s-a speriat și a fost de acord cu Cojocari Veronica să fugă din țară, însă îi pare rău și solicită să-i fie ușurată pedeapsa**”.

Revenind la circumstanțele privind depunerea apelului, deși, atât inculpații Cojocari Veronica și Cornovan Victor, cât și apărătorii acestora, au cunoscut despre data pronunțării sentinței, aceștia nu s-au prezentat la ședința stabilită, declarând abia la 02.08.2018 și respectiv la 06.09.2018, apeluri împotriva sentinței din 02 iunie 2015.

Raportînd situația dată la prevederile art. 402 alin. (1) și 231 alin. (3) Cod de procedură penală, instanța de apel corect a stabilit că apelurile inculpaților au fost declarate cu omiterea termenului legal prevăzut.

Termenul de apel este un termen procesual legal, durata lui este stabilită exhaustiv prin lege, acesta fiind absolut și avînd un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Totodată, Colegiul penal lărgit notează faptul că inculpații în cererile de apel declarate împotriva sentinței, nu au solicitat repunerea în termen, iar la examinarea cauzei în ordine de apel nu au expus argumente justificative în vederea motivării termenului omis, or, repunerea apelului în termen, de către instanța de apel, din oficiu, ar echivala cu avantajarea unei părți în defavoarea alteia, prin extinderea termenului legal de prescripție, fapt care poate aduce atingere principiilor securității raporturilor juridice cât și a egalității armelor, ceea ce duce la violarea art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului - dreptul la un proces echitabil, care urmează a fi respectat atât cu referire la partea apărării cât și acuzării.

Avînd în vedere că instanța de apel nu s-a expus asupra circumstanțelor de fapt ale cauzei și legalității sentinței, din aceste puncte de vedere, nu există temeii nici pentru instanța de recurs de a se expune asupra argumentelor cu referire la vinovăția și pedeapsa stabilită inculpaților.

În concluzie, instanța de recurs reține, că hotărârea instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, este legală și motivată, iar criticile din recursurile ordinare declarate de către inculpata Cojocari Veronica, de către inculpatul Cornovan Victor și de către avocatul Zero Mihail în numele inculpatei Cojocari Veronica, fiind vădit neîntemeiate, respectiv acestea urmînd a fi respinse ca inadmisibile.

9. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Se resping, ca inadmisibile, recursurile ordinare declarate de către inculpata Cojocari Veronica, de către inculpatul Cornovan Victor și de către avocatul Zero Mihail în numele inculpatei Cojocari Veronica, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău 13 decembrie 2018, în cauza penală în privința lui *Cojocari Veronica xxxxx și Cornovan Victor xxxxx*.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 07 februarie 2020.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Guzun Ion